

REND-TARTOMÁNYI KÖZLÖNY

a kap. sz. Jánosról nevezett Ferencrendi tartomány

HIVATALOS KÖZLÖNYE

1917. Április.

A FÖTISZTELENDŐ P. PROVINCIALIS MEGBIZÁSÁBÓL SZERKESZTI:

P. ROZNIK RAJNER

theologiai tanár.

Kiadótulajdonos: A Kap. Sz. Jánosról Nev. Ferencrendi Tartomány Főnöksége Gyöngyösön.

A tartományfőnökség közleményei.

Kedves Testvérek!

Mint bizonyára értesültetek a mult február hó 7-én nagy szomorúság érte szerafi rendünket, mert ezen a napon hunyt el Rómában Rendünk egy kiváló tagja *Falconio Diomedes püspök bíboros*, a szerzetesek kongregációjának elnöke. Kiváló tulajdonságai és élet-szentsége a bíboros szent kollegium tagjává tette őt, ahol azonban ő továbbra is szerzetesi egyszerűségben élt és nagy fényt árasztott szerafi rendünkre. Váratlanul ragadta el tőlünk a halál február 7-én, miután a végső szentségeket mély áhitattal fölvette és rendünk Generalisa az Absolutio Generalisban részesítette. Midőn tehát az ő halálát közlöm veletek Kedves Testvérek, egyben értesítelek benneteket, hogy a *Rssmus Minister Generalis rendeletéből* minden zárda köteles a legközelebbi szabad napon

egy *ünnepélyes Requiemet* végezni nagy halottunkért. R. I. P.

Azonkívül értesítem az ifjabb atyákat, hogy a vizita alkalmával, mint minden évben, ugy most is kötelesek lesznek a morális és az egyházzog ez évi részletéből vizsgázni. A Ven. Definitorium 1911. évi határozata szerint kötelesek lesznek ez évben vizsgázni: ex Morali: de Praeceptis decalogi-excepto VII.-o; ex Jure: de requisitis in ordinando positivis et negativis.

Baja, 1917. április 5-én.

P. Unghváry Antal,

min. provinciális.

A tartományfőnök atya megbizásából:

P. Virág Venánc,

secretarius.

A Generalis Constitutiókról.

(Folytatás.)

A közös élet módjáról és a dolgok használatáról.

II. §.

289. A közös életet mindenhol és mindenben meg kell tartani. Ahol tehát ez megvan azt a maga egészében szorgalmasan tartásuk fönn az előljárók; ahol pedig hiányozna parancsoljuk a tartomány- és zárdafőnököknek, hogy félretéve minden hiábavaló kifogást és mentéget és igénybevéve a bölcsesség és szerzetesi erősség összes eszközeit, azt mindenben tökéletesen bevezetni törekedjenek, ellenkező esetben szigoruan büntettetnek.

290. Azonkívül tudják meg a tartományfőnökök, hogy az apostoli Szentszék előírása szerint, ha csak tartományaikban nincs meg a teljes és tökéletes közös élet, elvesztették a jogot valakit a rendbe fölvenni vagy a fogadalomra bocsátani.

291. Mindnyájan, ugy az alattvalók, mint az előljárók, akiknek példája irányítja leginkább a szerzetesi fegyelmet, az élelemben, ruházatban és más egyéb életszükségletben a közös életet kövessék és ne legyen semmiféle különbség a testvérek között, sem egyik a másik elé ne tétessék, ha csak az elismert szükség vagy a

testvéri szeretet mást nem tanácsol. Aki a kórusban, az asztalnál, a ruházatban és más egyebekben a közös életet nem követi állandóan, vagy azt nem tudja követni, az a rend hivatalaira vagy méltóságaira elő nem mozdítható.

292. Emlékezzenek meg a mi regulánk követői, hogy a használatra szükséges dolgokat csak az előljárók által szerezhetik meg és nem mások által, ők reájuk van ugyanis bizva ezen szükségéről itélni a helyek, idő és személyek viszonyai szerint. Nekik tárják föl tehát önkényt az alattvalók szükségüket és várják alázattal és türelemmel, hogy a regula szerint azoknak eleget tegyenek.

293. Az előljárók pedig az ilyen ítélet meghozásában a regula szerint járjanak el és szem előtt tartva a szegénység állapotát, amit fogadtunk, a közös alamizsnából amennyire a lehetőség engedi, úgy gondoskodjanak mindenkiről, hogy sem fölöslegest meg ne engedjenek sem a szükségest meg ne tagadják. Sőt ugyanőket buzdítjuk, hogy részvétellel lévén ab emberi gvarlóság iránt, testvéreiket nyilvánosan vagy négy szemközt buzdítsák, hogy bátran tárják föl nekik szükségüket.

294. A helyek összes jövedelmei, kereset, alamizsna, ugyszintén amit a testvérek jogos munkával vagy mármily címen szereznek, ha mindjárt a rokonok adományai vagy a jámborok ajándékai is, vagy amely más módon, a mi állapotunkkal nem ellenkező módon befolyanak: mindent a közös használatba kell beadni; és senki se fogadjon el valamit csak az előljáró beleegyezésével, aki minden törekvésével leginkább azon legyen, hogy a neki alávetett testvéreket és a zárdát a magántulaidon vétségétől mentesekké tegye.

295. Teljesen küszöböltessék ki a fölösleges és szükségtelen dolgok használata, és a testvérek, különösen a vezetők, akiknek példája után indulnak a többiek, egyszerű és kevés dolgokkal elégedjenek meg, mint az Isten szolgálóihoz és a szent szegénység követőihez illik.

296. Senkinek se legyen tehát több szobája, hanem mindenki elégedjék meg egy szobával, kivéve az előljárókat, akiknek még egy szobájuk lehet.

297. Az előljárók, a helybeliek is, ha a szobák vizsgálásánál, amit gyakran kell végezniök, bármit találnának, ami a szerafi szegénységhez és a mi állapotunkhoz nem illenék, vagy avval ellenkeznek, végtér távolítsák el.

298. Aki az előljáró elől bármit elrejt vagy más testvér vagy a közös használat elől magának lojva visszatart, vagy azonfölül, a mit az előljáró neki engedélyezett magának vindikál, a bün nagyságához képest a próprietáriusok büntetésével sujtassék.

299. Fölötte vigyázzanak rendünk összes előljárói, nehogy a Provinciákat és a zárdákat súlyos adósságokba vagy gazdasági válságokba vigyék vagy vinni engedjék, hanem tart-

sák be a Szentszék által előirt óvóintézkedéseket.

300. Azonkívül minden Provincia kormánytanácsa határozza meg, milyen nagyságu rendkívüli kiadásoknál kell az előljáróknak a discretorium, illetve a tartományfőnök előzetes engedélyét kikérniök. Ugy szintén az egyes Provinciák a kapitulumakon jelöljék ki azt az összeget, amelynek kiadásakor a tartományfőnökök a kormánytanács engedélyét kötelesek kikérni.

301. Minden helyi előljáró köteles a zárdáingó dolgainak és a templom szent fölszerelésének leltárát, valamint a bevételek és kiadásoknak a discretusoktól aláirt naplóját évenként a kormánytanácsnok és annak idején a Provincia káptalanának bemutatni.

Magyarázat.

A jelen fejezet a közös életről az egyházjogban a szerzetesek körül oly annyira hangoztatott Vita Communis-ról szól. Mit értünk a vita communis alatt? Azt az életmódot értjük, midőn az összes szerzetesek, mint egy családnak tagjai, minden életszükségletüket a közösből, az előljárótól, mint családfőtől kapják, egyforma étellel élnek, egyformán ruházkodnak és minden más életszükségletben egyformán részesülnek és legfeljebb annyiban különböznek egymástól, hogy néha a kor, az egészségi állapot, a különböző köteleességek stb. egy-két dologban más-más szükségletet hoz magával, amit természetesen az előljárók szem előtt tartanak. Lényeges kelléke a vita communisnak, hogy az alattvalók mindent természetben kapjanak az előljárótól és senkinek se legyen hatalmában az előljáró nélkül bármit szerezni magának, akármilyen szükséges és hasznos dolog legyen is az, és az előljáró csak a szükséges dolgokat adja meg és ne engedje meg semmiben a különökdést. A vita communissal homlokegyenest ellenkezik az u. n. peculium, ami abban áll, hogy az előljárók nem adnak meg az alattvalóknak minden szükségest, hanem csak pl. a közös lakást és a közös ételmet, a többi szükségesek fejében pedig kapnak az alattvalók pénzt, hogy abból szerezze meg maguknak azokat. Ezt a szükségesek beszerzésére engedélyezett pénzösszeget nevezük peculiumnak. Már most ha kérdezzük, hogy szükséges-e a szegénység fogadalmának megtartásához a vita communis, vagy talán peculiummal is meg lehet tartani a szegénységi fogadalmat? erre röviden azt felelhetjük, hogy lehetséges a szegénység fogadalmának betartása a peculium mellett is. A szegénység fogadalmá ugvanis azt követeli tőlünk, hogy semmit se birjunk és semmit se használjunk, csak a mit az előljáró engedélyez nekünk és a szükséges dolgokhoz ne ragaszkodjunk, azaz az előljáró szavára kész legyünk mindent átadni, minden vonakodás nélkül. Ily módon természet-

sen az előljárótól engedélyezett peculiumot is használhatjuk, amennyiben azt csak szükséges dolgokra fordítjuk és úgy a dolgokat, mint a pénzt készek vagyunk bármikor átadni az előljárónak, szóval nem ragaszkodunk hozzá, mint tulajdonhoz. E szerint tehát a peculium más rendekben, ahol a regula nem tiltja a pénz használatát, mint nálunk, összefér valahogy a szegénységi fogadalommal. Más kérdés azonban, hogy mindezek dacára megengedhető-e a peculium. Erre határozottan *nemmel* kell felelnünk. A peculium ugyanis több szabadságot enged a szerzetesnek, mint amennyivel fogadalmánál fogva birnia szabad. Midőn ugyanis a

szerzetes az előljáró megkérdezése nélkül szerzi be magának a szükségeseket, nincs kötve az előljáró itéletéhez és természetesen az önszeretet folytán sok olyan dolgot fog szükségesnek tartani, ami tulajdonképen nem szükséges, sőt talán ártalmas is. Sokszor bizonyára a szükséges dolgokban sem tart mértéket, azokból többet vagy szebbet szerezvén be. — Ily módon bejönnek a különbségek az egyes szerzetesek között, akik a ruhában és más egyéb szükségesekben egymástól föltötte el fognak térni és egymásnak rossz példát fognak adni.

(Folytatjuk.)

A búcsuk hitelességének megállapítása.

Többszörösen megeshetik, hogy valamely imához vagy jó cselekedethez kötött bucsu hitelessége ellen gyanu merül fel lelkünkben, illetve mások akár a confessinaléban, akár azon kívül ilyesféle kételyeket tárnak elénk megoldás végett, mi által könnyen zavarba juthatunk, ha nem áll rendelkezésünkre az az Ariadne fonál, mely ezen — bátran labirintnak nevezhető kérdésben vezetőül szolgál. Gyakorta merült fel szükségessége ily utmutatónak az idők folyamán és sűrűn fordultak ilyen kérdésekkel Rómába, míg végre a szentszék 1899-ben dekrétummal oldotta meg a nehézségeket. Hogy bármikor rendelkezésünkre állhasson ez az utmutató itt közöljük egész terjedelmében:

URBIS ET ORBIS.

Decretum de regulis seu normis ad dignoscendas veras Indulgentias ab apocryphis.

Inter cetera, quae huic S. Congregationi Indulgentiis Sacrisque Reliquiis praepositae munera sunt tributa, illud supereminet secernendi nimirum veras Indulgentias ab apocryphis easque proscribendi. Cui quidem muneri satis ipsa fecit plurimis editis ad haec usque tempora decretis de apocryphis indulgentiis in authentica Decretorum collectione contentis. Verum etsi haec S. Congregatio vigilans ab ipso suae institutionis exordio semper extiterit quoad Indulgentiarum publicationem, ne falsae in Christianum populum irreperent, nihilominus, quum hac etiam nostra aetate non desint, qui vel mala voluntate aut etiam irrationabili zelo percussi, falsas vel ut minimum valde suspectas indulgentias sive orationibus, sive piis excitis adnexas propalare inter fideles non verantur, hinc factum est, ut plures Antistites hanc S. Congregationem adiverint, ut de aliquibus Indulgentiis suum iudicium ederet. Id potissimum praestiterunt ea causa permoti, ut non solum verae a falsis indulgentiis discernentur, sed praesertim ut Ecclesiae hostibus via precluderetur eam calumniandi, et aspernandi coelestem indulgentiarum thesaurum.

Porro S. Congregatio, ut huic malo, quoad fieri posset, praesens remedium adhiberet, re-

gulas seu normas quasdam statuere excogitavit, quibus prae oculis habitis nedum locorum Ordinariis, sed et ipsis Christifidelibus facilis aperiretur via ad dignoscendum quodnam sit ferendum iudicium de aliquibus indulgentiis, quae passim in vulgus eduntur, dubiamque praeserferunt authenticitatis notam. Hoc vero S. Congregationis propositum SSmo Dno Nostro Leoni XIII. delatum, eadem Sanctitas Sua illud approbavit iussitque quam primum executioni mandari. Quare S. Congregatio, adhibito studio Rmorum Consultorum, Indicem praedictarum regularum elucubrandum curavit; quem deinde in generali Congregatione ad Vaticanum coadunata die 3. Maii 1898 examini Emorum PP. Cardinalium subiecit. Hi aliquibus immutatum in altera Congregatione denuo expendendum sibi reservarunt. Quod guidem actum est in generalibus Comitibus ad Vaticanum habitis die 3 Augusti 1898, in quibus Emi et Rmi Patres Indicem uti infra proponendum censuerunt:

Regula I.

Authenticae sunt omnes indulgentiae, quae novissima Collectione a S. Indulgentiarum Congregatione edita continentur.

Regula II.

Indulgentiae, generales, quae in supradicta Collectione non exhibentur, vel quae concessae feruntur post editam Collectionem, tunc solummodo habendae erunt ut authenticae, cum earundem concessionem authographum monumentum recognitum fuerit a S. Indulgentiarum Congregatione, cui, sub nullitatis poena, exhibendum erit, antequam publicentur.

Regula III.

Authenticae habeantur Indulgentiae concessae Ordinibus et Congregationibus religiosi, Archiconfraternitatibus, Confraternitatibus, Archisodaliciis, Sodalitiis, piis Unionibus, piis Societatibus, nonnullis Ecclesiis celebrioribus, Locis piis et Obiectis devotionis, quae continentur in Summariis recognitis et approbatis a S. Congregatione Indulgentiarum, eiusque auctoritate vel venia typis editis.

Regula IV.

Non habeantur ut authenticae Indulgentiae sive generales, sive particulares, quae continentur in libris, in libellis, in summariis, in foliis, in chartulis, sive etiam in imaginibus, impressis sine approbatione auctoritatis competentis quae approbatio concedenda erit post diligentem recognitionem et distincte exprimenda.

Regula V.

Apocriphae, vel nunc prorsus revocatae sunt omnes Indulgentiae mille vel plurium millium quocumque tempore concessa dicantur.

Regula VI.

Suspectae habeantur indulgentiae plenariae, quae asserentur concessae recitantibus pauca dumtaxat verba: exceptis Indulgentiis in articulo mortis.

Regula VII.

Reiciendae sunt ut apocryphae indulgentiae, quae circumferuntur in libellis, foliis seu chartulis impressis vel manuscriptis, in quibus ex levibus aut etiam superstitionis causis et incertis revelationibus, vel sub illusoriis conditionibus promittuntur Indulgentiae et gratiae usum et modum excedentes.

Regula VIII.

Ut commentitia reicienda sunt folia et libelli, in quibus promittuntur fidelibus unam alteramve precem recitantibus liberatio unius vel plurium animarum a Purgatorio: et Indulgentiae, quae dictae promissioni adiaci solent ut apocryphae habendae sunt.

Regula IX.

Apocryphae, vel saltem ut graviter suspectae habeantur Indulgentiae recentioris assertae concessionis, si ad inusitatum numerum vel annorum, vel dierum producuntur.

Quas quidem regulas per me infrascriptum Cardinalem eiusdem S. Congregationis Praefectum SSmo Dno Nostro Leoni PP. XIII. relatas, in audientia diei 10 Augusti 1899 eadem Sanctitas Sua approbavit, mandavitque per generale Decretum publicare.

Datum Romae ex Secretaria eiusdem S. Congregationis die 10 Augusti 1899.

P. Hieronymus M. Card. Gotti, Praefectus.
† A. Sabatucci Archiep. Antinoen. Secretarius.
E szabályoknak ugyanezen Kongregáció által jóváhagyott magyarázatai.

Az I. szabályhoz.

Az I. szabály arra a gyűjteményre utal, melynek címe: Raccolta di Orazioni a pie Opere per le quali sono state concessa dai Sommi Pontefici le SS. Indulgenze. — Roma, Tipografia della S. C. di Propaganda Fede, 1898. — Az első szabály már a Sz. Kongregáció által kitűzött célból érthető. Ugyanis már 1877-ben, amikor ezen gyűjteménynek első kiadása készült, a bevezető dekretumban ez volt

olvasható: „Summus Pontifex benigniter annuit, ut *authentica* omnium et singularum precum piorumque operum, quae usque ad praesentem diem indulgentiis ditata vel aucta fuere, sylloge seu collectio per Secretariam eiusdem S. Congregationis quam diligentissime conficeretur.“ — Ennek következtében úgy az első, mint ezen második kiadás a Sz. Kongregáció által hitelesnek ismertetett el; végül az 1898-ban megjelent harmadik kiadást kísérő dekrétum is hitelesíti ezt: „Huiusmodi Collectionem typis S. Congregationis de Propaganda Fide cusam idem SS. D. N. Leo Pp. XIII. sua apostolica auctoritate approbavit; eaque proinde *uti genuina et authentica Sylloge Indulgentiarum hactenus pro universis Christi fidelibus et pro quibusdam eorum coetibus ibidem designatis concessarum ab omnibus est retinenda.*“

A II. szabályhoz.

XIV. Benedek és IX. Pius pápák jóváhagyásával a Congregatio Indulgentiarum 1756 január 28.-án és 1856 április 14.-én ily értelmű dekrétumot adott ki (Decr. auth. S. C. Indulg. n. 205 és 371): „Cum experientia quotidie comperiat, complures Indulgentiarum concessiones generales expediri inscias S. Congregatione, ex quo multi permanant abusus ac confusiones, re mature perpensa, praesenti Decreto declaravit impetrantes posthac huiusmodi generales concessionis teneri sub nullitatis poena gratia obtentae exemplar earumdem concessionum ad Secretarium eiusdem S. Congregationis deferr.“ Ami azonban csak a szorosán vett általános bucsukra vonatkozik: azokra, melyek az összes hívőknek engedélyeztetnek egyszersmindenkorra valamely ima vagy jó cselekedet végzéseért; nem vonatkozik azokra, melyek valamely Társulatba való belépésre stb. vagy meghatározott templom látogatására, vagy amelyekkel skapuláre illetve éremviselés van összekötve, de azokra sem, melyek meghatározott időtartamra vannak engedélyezve: ezek mind részleges bucsukként szerepelnek, és XIV. Benedek valamint IX. Pius pápák dekrétuma rájuk nem vonatkoznak.

Az általános új bucsuk hitelességéről csak azon esetben lehetünk tehát bizonyosak, ha azokat oly egyének publikálják, kiket ezzel a Sz. Kongregáció megbíz vagy akiknek engedélyt ad.

A III. szabályhoz.

Itt nem oly teljes és szorosán vett általános bucsukról van szó, mint az előző szabályban, hanem bizonyos tekintetben részlegesekről, miként ez a szövegből kitűnik. Már pedig az említett Summariumban egyes bucsukat, melyek jóváhagyása és hitelesítése a megyés püspök által is történhetik, és viszont vannak olyanok, melyeket hitelesítés és approbálás végett elengedhetetlenül fel kell terjeszteni a Kongregáció elé. Világos tehát, hogy bármilyen Summarium, melyet a Kongregáció átvizsgál és jóváhagy minden kétséget kizá-

rólag hiteles, még ha esetlegesen püspöki approbáció is elégséges lett volna.

A IV. szabályhoz.

A tiltott és cenzurált könyvekre vonatkozólag ujonnan kiadott konstitúció 17. pontja írja: „Bucsuokról szóló bármely könyv, gyűjtemény, füzet, folyóirat stb. csak úgy adható ki, ha az illetékes hatóság jóváhagyását megnyerte.“ A 15. pontban pedig: „Az Ur Jézusnak, a boldogságos Szűz Máriának stb. bármilyen kivitelben előállított képeit az egyházi hatóság engedélye nélkül közrebocsátani nem szabad sem mellékelt imaszöveggel sem anélkül.“ Világos tehát, hogy úgy az általános, mint a részleges bucsuk hitelességét meg nem állapíthatjuk, hacsak nem olvasható rajt az illetékes egyházi hatóság jóváhagyása; hiányzik e nélkül egy szükséges követelmény a valódiság és eredetiség meghatározására.

Megkivántatik a jóváhagyásnak *határozott kifejezése*, azaz feltüntetve kell lennie a jóváhagyó nevének, a hitelesítés helyének és idejének megjelölésével.

Az *illetékes hatóság* általában maga a S. Congregatio Indulgentiarum; kivételt képeznek ezen esetek, mikor a kiadás helyének megyéspüspöke képviseli azt. (Decr. auth. n. 383.)

1. Ha ily közlemény kiadásáról van szó, mely a bucsuengedelményt valamely apostoli brevéből vagy rescriptumból meríti.

2. Ha oly gyűjtemény közrebocsátása merül fel, melyet már a Kongregáció előzőleg approbált; kivételt képez az ugynevezett apostoli bucsuk jegyzéke — a rózsafüzérek, érmekhez csatolt stb. bucsuokról — melyet bárhol és bármily nyelven adnak is ki, a Kongregáció megerősítésére szorul; kivételt képez továbbá a fentemlített „Raccolta“ gyűjtemény teljes kiadása. A bennfoglalt egyes bucsuk közléséhez elégséges a megyéspüspök láttamozása és jóváhagyása.

3. A Szentszék engedélye folytán az egyes szerzetesrendek által felállítható vagy főtársulatok által bekebelezhető társulatok számára adott bucsuk gyűjteményének nyilvánossághozatalához; ekkor ugyanis elégséges annak a megyéspüspöknek jóváhagyása, amelyiknek egyházmegyéjében van az ilyen szerzetesrend vagy főtársulat. (Decr. auth. 288.)

Minden más esetben a Kongregáció láttamozása és jóváhagyása szükséges, főképpen ha oly gyűjtemény kiadása válik esedékessé, mely már azelőtt készen volt, de approbációt még nem nyert, vagy a különféle módon engedélyezett bucsuokról jelenleg állítottatott össze.

Ezekből következik, hogy minden ilyenmü gyűjteményt ha már kétséget kizárólag részesült a Kongregáció átvizsgálásában és megerősítésében, mindenki hitelesnek és valódinak tartozik elismerni és semmi más püspöki felülbírálatra nem szorul, még azon esetben

sem, ha — a mondottak szerint — a püspök jóváhagyása is megtette volna.

Az V. szabályhoz.

Az ilyféle bucsukat minden időben szokatlanoknak és gyanusoknak tartották a hirneves teológusok. És méltán, mert ha állítólag a 14. század előtt engedélyeztettek, ez már az Egyház eljárása révén is kétséges (ita Theodor. a Spiritu Sancto de Indulgentiis II., 247.) bizonyos ugyanis, hogy a 13. és 14. században a bucsuengedelmények nagyon mérsékeltek voltak (pl. 10, 20, 40 napi, egy évi, ritkán 5 évi avagy 7 évi és nagyon ritkán 20 évi). Ha a következő századokban vélik az engedélyezés idejét megállapítani, megint csak fennáll a gyanu, mert míg egyrésztől sok dekrétum van e korból, mely az ilyen bucsukat hamisaknak deklarálja, addig a másik részen még ezideig egyetlen hiteles okmányt sem tudtak felmutatni. Ha pedig mindezek dacára még mindig tartaná magát egy-két ilyen bucsuengedélyezés hitele, úgy ezt végkép megdönti a Kongregáció Indulgentiarum 1898 máj. 26.-án kiadott dekrétuma, mely az ezer, illetve több ezer évi bucsukat visszavonja; így tehát manapság ilyenféle bucsuk iránt még kétség sem merülhet fel.¹⁾

A VI. szabályhoz.

A haldokló hívők részére nagy bőkezűséggel engedélyezik a pápák a teljes bucsut és csak azt a feltételt teszik, hogy legalább töredelmes szívvvel, azaz: tökéletes bánat felindítása után (ha a gyónás és áldozás szentségében nem részesülhetnek) az Ur Jézus legszentebb nevét szóval, vagy legalább gondolatban buzgó ájtatossággal hívják segítségül és a halált mint a bűn után méltán kijáró büntetést türelmes megadással fogadják az Ur kezéből. A halálesetet kivéve a szentszék egypár szó elrecitálásáért sohasem szokott teljes bucsut engedélyezni. Ezt igazolja az imák és jócselekedetekhez kapcsolt bucsuk hiteles gyűjteménye, a „Raccolta“ is, melyben egyetlen egy ilyféle nem fordul elő; legföljebb ilyenek mondhatjuk azon általánosan ismert „Ime én, óh jóságos és édes Jézusom“ kezdetű imádságot, melyet a Keresztrefeszített képe előtt szoktunk végezni. De ez sem egészen pár szó, és még hozzá megkivántatik az Ur Jézus fájdalmairól és sebeiről bizonyos időn át tartó elmélkedés és ezen felül a teljes bucsu elnyeréséhez szükséges a szentáldozás és a pápa szándékára való imádkozás. Miért is itt ismételtjük a fentebb mondottakat, melyek szerint nincs egyetlen hiteles okmány sem arra nézve, hogy a hívők csekély pár szóból álló

¹⁾ A mi nagy bucsunkat, az „expansis brachiis“ végezni szokott 6 miatyánk, üdvözlégység és dicsőséghez fűzött különleges privilegiumunkat nem érinti. Lásd: *Rescripta auth S. C. Ind. pag. 386, 387.* És XIII. Leo 1901 szept. 7.-én kibocsátott „*Qui multa*“ kezdetű dekrétumát. E bucsukat bővebben ismertettük az 1916. novemberi számban.

ima által a pápától engedélyezett bucsuadományok révén teljes bucsuban részesülhetnek, míg ezzel ellentétben több feltétlenül hiteles dekrétum áll rendelkezésünkre, melyek az ilyen bucsukat hamisaknak vagy kétségeseknek jelentik ki.

A VII. szabályhoz.

Ez a szabály alig szorul magyarázatra. Ugyanis a bucsukat csak jámbor és észszerű okokból adják, minek következtében teljes joggal feltételezhetjük, hogy a szentszék holmi varázsígékhez nevetséges és lehetetlen kegyelem-ajándékokat sohasem kötött: sőt nehogy a hívők csalárd ámitgatás és veszélyes bizakodás által félrevezettessenek, több zsinat óva intette őket az ilyen iratok, ígéretek könnyelmű elfogadásától és a nekik való hiteladástól. (Cfr. Theodor. a Spir. S. II. p. 327.) Valóban a figyelmes olvasó könnyen meggyőződhetik ezen elítélés igazvoltáról a hivatalos gyűjtemények lapozgatása közben. Legyen elég a sok közül azt a babonás imát felemlíteni, melyet állítólag az Ur Jézus koporsójában találtak és amelyet magyarországi sz. Erzsébetnek, majd Mechtildnek és Brigittának kijelentett az Ur, de amelyet minden hozzáfűzött kósza ígérettel együtt már 1678-ban és most 1898 május 26.-án keltezett dekrétumban is hamisaknak nyilvánított a szent Kongregáció.

A VIII. szabályhoz.

Habár a pápák az előző századokban használtak is oly formulát a bucsuk engedélyezésekor, hogy a hívők határozott imák (nem pedig csak egypár szó) elvégzése, vagy valamely jámbor cselekedet megtétele által a tisztítótűzből egy lélek kiszabadítását nyerik, ez mindazontáltal nem jelent mást, mint hogy a pápák az élő hívők részére adott lelki kincset a tisztítótűzben szenvedő lelkek körül bárkire

alkalmazhatják, miként ezt a ma is használatban levő kuriai stílus kifejezi. Hiteles okmányokból ugyanis éppenséggel nem lehet bizonyítani, hogy valaha ígérte volna a szentszék akár egy, akár több léleknek kiszabadítását, de legkevésbé tette ezt csak egy-két ima végzésének jutalmazására.

Ez okból tehát az efféle állításokat téveseknek kell tartanunk és a hozzájuk fűzött bucsukat, mint hamisakat és érvényteleneket kell kezelnünk, annál is inkább, mivel az ilyen bucsuk többnyire oly babonás színezetűek, mint aminőkről az előző szabály tárgyalt.

A IX. szabályhoz.

A részleges bucsuk engedélyezésében az Egyház már régtől fogva — mint általánosan ismeretes — bizonyos határozott és állandó formulát használ, pl. 50, 100, 200 vagy 300 napi, vagy pedig 1, 3, 5, 7 évi és ugyanannyi negyvennapi; míg a szentszék szokásától ezzel ellentétben teljesen elütnek például a 1080 napi bucsuk, miként ez jelezve volt egyes Lorettóban kb. 40 évvel ezelőtt árusított szűz Mária-érmecskében, melyeket emiatt a Kongregáció 1856 február 23.-án hamisaknak deklarált (Decr. auth. n. 370.) — Napjainkban azért találunk gyakorta a folyóiratokban oly különlegesen nagy numerusu napi bucsut, mivel a szerkesztők, illetve közlők *saját iniciatívájukra az éveket és negyvenednapokat átszámítják napokra*, amiáltal egyszerre ezer, sőt több ezer napi bucsuk keletkeznek. Ennek oka pedig az az egyáltalán nem dicséretes versengés, melylyel kézzelfoghatóan bizonyítani akarja az egyik társulat azt, hogy neki több lelkikincset juttatott az Egyház, mint más társulatoknak. Nagyon kívánatos, hogy a megyéspüspökök ilyen lapokat és folyóiratokat ne hagyjanak jóvá, mégha az összeg pontosan adja is a napok számát.

Hírek a provinciából.

Ujabb vélemény Kapisztrán sz. János holttestéről. Bukarestből kapta P. Provinciális Atyánk e levelet P. Marcellintól és általános érdekű tárgyára való tekintettel közöljük egész terjedelmében... „Rendünkre vonatkozó dolgok készítenek e sorok írására. Mint előző levelemben említettem, szándékoztam mielőbb a helybeli r. k. érsek Ur Öexcellenciájának tiszteletemet tenni kézcsókkal. Ez vasárnap meg is történt. Titkárával, P. Luciussal már ismeretségben voltam, mert gyóntatója az itteni apácáknak. Egy ősz szakálos, megnyerő modoru bencésrendi uri ember. Ő maga mondta, hogy Öexcellenciája nagyon akarna találkozni velem, mert megtudta, hogy magyar franciskánus vagyok. Én azonban még mindig nem tudtam, hogy ő szintén bencésrendi. Mikor megérkeztem palotájába, az itteni szokások szerint bejelentettem magam az inással (most az egyetlen klerikusa, ki nincs internálva,

mert román alattvaló, a többi mind ki tudja hol van?) s azt hittem, majd izen, mikor fogad. A klerikus bevezetett egy csinos társalgó szoba-félébe s eltávozott. Én kezdtem magam kissé rendbehozni, kabátomat levetni, hogy habitusban jelenjek meg előtte. Egyszerre csak kopog valaki az ajtón s besurran egy zömök testű, bencésruhájú, csinos szakálu ur s első pillanatra szinte oly zavarba eített, hogy nem is vettem észre aranykeresztjét s piros kapuciumát. Mindjárt barátságosan nevemen szólit, mire letérdeltem s áldását kértem. Aztán maga mellé ültetett s amily közvetlenséggel csak beszélhet egy szerzetes szerzetes testvérével, kezdett velem mindenféléről beszélni. Igazán meglepett végtelen kedvessége. Természetesen átmentünk rendünkre is, mely igazán oly csodás mulattal rendelkezik itt Romániában is, mint mindenütt, ahol testvéreink fáradtak. Aztán ő kezdte meg Kap. sz. János

történetét. Mire én megjegyeztem, hogy ft. Atyám többek kíséretében a múlt hetekben épp lent jártak az ügyben. Persze az első kérdés mindjárt az volt: miért nem jöttek ft. Atyámék öhozzá? Ugyanis itt megjegyzem, Öexcellenciája, mint vettem észre, nagy tör-ténés. Különben maga is volt Bistricán s ki-nyitatta a Sargot s kereste Kap. sz. Jánost. Ő azt konstataálta, miszerint az nem Kap. sz. János teste s nem is tartja valószínűnek, hogy itt volna Romániában. De, mint mondja, később egy-két hónapra rá megtudta hiteles for-rásokból, hogy ugyancsak ott van még egy Sarg is, sokkal régebbi, amelyről kevesen tudnak s amelyet sokkal inkább féltenek, mint azt a bizonyos sz. Gligort. Ezt is meg akarta ő nézni, de közben kitört a háború. Ő négy éve érseke Bukarestnek. Most csak azt nem tudom ft. Atyámék megnézték-e ezt a bizonyos második sz. testet is, vagy nem?! Igaz, Öex-cellenciája ezt sem tartja nagyon valószínű-nek, hogy Kapisztránnak sz. reliquiája volna, de nincs kizárva. Erre az érsek ur is nagyon kíváncsi. Kérem ft. Atyámat ezt nekem meg-írni, hogy megmondhassam Öexcellenciájának.

Összegyűjtötte továbbá rendünkre vonat-kozólag az összes adatokat s ha ki nem tör a háború, most már nyomdát is látott volna. Igazán gyönyörű részleteket mondott pl. cam-polungi, bukaresti zárdákról. Különben voltam a helybeli volt zárdánkban s templomunk-ban, mely, mint említettem, még mindig a „Barátia“ néven szerepel. Szép s nagy zárdá lehetett. Most persze sok átalakításon esett már keresztül. Most magyar templom. Külön-ben mindig az volt. Könyvtára s archivuma az érseki palotában van. Husvét után kérek sza-badságot s akkor sok adatot fogok átadni ft. Atyámnak, mert az érsek ur ideadja nekem kéziratait, nemkülönben P. Auner kanonok ur kézírataiból is ad, ki szintén nagyon sokat dolgozott ez irányban.“

Eddig szól a levél. Bár nagyon szeret-nők hinni a két szent holttest létezését Bis-tricában, de az igazat megvallva, oly külö-nösnek tűnik fel, hogy legalább egyelőre, míg az érv a dicitur-fertur mesgyéken mozog, csak mint egy közönségen, bizonyításra szo-ruló véleményt tekintjük. Annyi figyelmet min-den bizonnyal érdemel a forrásul szolgáló fel-tétlenül komoly egyházméltóságban levő tu-dós férfi tekintélye révén, hogy valamiképen tapasztalati meggyőződést szerezzünk az ügy-állásról. Ki tudja, hátha van valami a dolog-ban! Kapisztránunk tetemeinek megtalálása pedig van oly kedves és kívánatos előttünk, hogy a még kevés valószínűséggel bíró nyomo-kat is feszült figyelemmel végig csapázzuk. A Romániát megszállva tartó német haderő e te-kintetben is kitűnő szolgálatot tehet; és arra a tapasztaltak után bizton számíthatunk is, hogy figyelmes előzékenységgel lesz is, ha hozzá fordulunk. Imádkozzunk: si forte digni efficeremur!

Főatyánk Baján töltötte az ünnepeket, ahová a betegen fekvő *P. Miklós* kíséretére már március 12.-én megérkezett. Jellemző provin-ciónk szorult helyzetére, hogy a tartomány-főnökség nyomasztó terheiben kifáradt Fő-atyánknak kell a nagybőjti felszaporodott munkakörbe beállani és a gyóntatásban, predikálásban és minden más pasztorációs funk-cióban résztvenni. És ez mindaddig így lesz, míg *P. Miklós* betegségéből (izületi csuz) fel nem gyógyul.

Hírek a harcterről. Az ünnepekre örven-detes élénkségekben érkeztek édes hazánkért küzdő testvéreinktől a jellegzetes tábori lapok és levelek, amelyek mindmegannyi tanui a tá-volbaszakadt rendtársaink változatlan ragasz-kodásának és a zárdai élet csendes, imádságos légkörbe való sóvárgó visszakivánczolásának. — *P. Justin* oly érdekes levelet irt környezeté-ről, hogy szinte érdemesnek tartjuk főbb rész-leteinek szó szerinti közlését. „Jelenleg Podgo-ricán vagyok, — írja ő — de hogy meddig, az a jövő titka. Ha feloszlatják a montenegrói kormányzóságot — amint hirlük — akkor to-vább indulunk, ha csak véletlenül valami kór-házhoz nem kerülök. Podgoricán az is van, még pedig elég hatalmas... Jó dolgom volt Niksicben, de Podgoricán még jobb lesz, ha-csak a krisztusi szellemtől hideglázban szen-vedő elüljáróság nem akadékoskodik. Ettől függ a feldkurátok valamelyes élete a hábo-ruban. Az ugynevezett kreisoknak nagyon ké-nyes az életmód, mivel a hivatalos és társalgási nyelv osztrák-német, a megszálló katonaság pedig magyar s így mindenesetre a hoz-zájuk tartozó hivatalos közegek és tisztek ál-talában magyarok, akik között a társalgás ter-mészetesen magyarul folyik. A kreis tisztjei ellenben harmadrészben horvátok és csehek... Kicsiben így fest a Kreiskommando. Lakásom kitűnő, házigazdám Padre Antonio Campanella vérbeli olasz franciskánus, ... ki itt él már 21 esztendő óta, hat évet pedig Kongó vidékén töltött és még mindig jobban dicséri a feketé-ket a montenegróiaknál. Hívei azonban jók, — buzgó albánok. Plafonnélküli templomát most talán felépítik a mieink. E hó (március) 20.-án kezdtem a garnizon gyóntatását; husvétra ké-szen akarok lenni a helybeliekkal. Naponként 60—70 ember gyónik-áldozik. Bizony bőséges a fons lacrimarum az öreg honvédoknál, — mind-egyik csak haza sir. Husvét után, ha a jó Isten megengedi, Albániába rándulok, ahol 6 állo-másom van. Ezek végezte után megígértetett nekem is egy kis szabadság, csak hogy innen haza utazni felér egy teljes leszámolással az életről. Az irtózatot keltő utak, a teliesen le-kepott járművek komoly gondolkodóba ejtik az utast.. Már több ízben pórul jártam az au-tóval... Különben egészséges vagyok, egé-szen rugékony, karcsu lettem. Bizony nálunk is porcióznak mindennel. Nehéz a szegények-nek, talán éhen vesznek...“ *P. Sándor* hasonló körülményekben működik. Ő március 10.-ike

óta uton van, látogatja a szanaszét fekvő falvakban állomásozó hiveit és buzgón készíti őket a szent ünnepekre. Májusban hazajön egypár hétre. *P. Marcellin* Bukarestben szorgoskodik a gondjaira bizott beteg katonák körül felemelő eredménnyel. Husvét után valószínűleg hazajön ő is. *P. Julián* mint hadosztály-plebános megfeszült idegekkel végzi összetorlódott előkészítő funkcióit. A jó Isten különös kegyelmének és erős szervezetének köszönheti, hogy a tulhajtott erőfeszítés egészségét alá nem ássa, ami többé-kevésbé valamennyi fronton működő páterunkról elmondható. *P. Ignácról* hosszú idő óta semmi hír sem jött. *Fr. Szabin* jelenleg különösen veszélyes helyen van, amennyiben az ellenség jól szemmel tarthatja az utat, melyen az ételt szállítják a lövészárokba és rendszeren küld el gránátot úgy a déli, mint az esti menázsosztáshoz. A puskagolyók is sűrűn járnak, mindennap van halott: a temetőben ijesztően szaporodnak a sírok. „Mindennap készen állunk — írja ő — és kérdezzük: vajjon elérem-e az estet?” Sorával megelégedett, egész Isten akaratára bizza magát. *Fr. Kanut* Erdélyből írta legutóbbi leveleit. A husvétii szentgyónás és áldozás okoz neki nagy gondot, mivel katonapáterük nincs és azt meg nagyon jól tudja, hogy román pópánál, ki egyedül van, mint pap a közelében gyómnia nem szabad. *Fr. Emil* Neuhausból (Csehország) írja, hogy megkapta a másodosztályú kisézüst érmet egy még 1916 máj. 26.-án véghezvitt hősiességeért. Ekkor ugyanis az olasz fronton ütközet közben — előtte sz. Ferenc atyánk oltalmába ajánlotta magát — az ellenség kezeiből kiragadott 26 súlyosan sebesült emberünket. Lövészárokban harcoló testvéreink közül azonban a legszebb kitüntetést *Ff. Adjut* kapta, aki a mult hó (március) 10-én a német *vaskeresztet* nyerte bátor és ügyes magaviseletének jutalmául. *Fr. Szerafin* már innen-onnan két éve járja a harctereket most egyszerre kettős kitüntetésben részesült, előléptették és vitézségi ezüstérmet is kapott. Feljűk alig van háboru, szinte barátságban élnek az ellenféllel.

Sz. misszió. Szép és áldásteljes missziót tartottak március 10—14-ig a hevesmegyei Pély községben *P. Vén* Jakab budai házfőnök és *P. Virág* Venánc Provinciáink secretariusa. Ezen öt nap az isteni kegyelem bőséges aratása volt a pélyi hivek lelkében. *P. Jakab* szelid és apostoli lelkületével s kedves szavaival, *P. Venánc* pedig gyújtó szentbeszédeivel bilincselte le a hiveket. Dacára a feneketlen sárnak még több kilométernyi messzeségből is eljöttek a puszták és szomszédos községek lakói úgy a kora reggeli órákban mint az estéli sötétségben, úgy hogy a remek ui templom, mely 3000 ezer embert is befogad, csak úgy izzadt a buzgó hivek lehelletétől. Reggeltől estig folyt a gyóntatás, amelyben a környékbeli papság is segédkezett. Utolsó napon látták csak, hogy még igen sok volna a teendő, mert a tervbevett reggeli befejezés helyett az atyák csak délután félháromkor tudtak szabadulni a templomból. Az utolsó napon 30 beteg gyónt

és áldozott meg otthon. A hálás hivek szerető ragaszkodással és imáikkal köszönték meg a misszionárius atyák fáradozásait és úgy Gyöngyöstre, mint Budapestre személyesen vitték el szépértékű ajándékkukat.

Exercitium. *P. Borsányi Balázs* a nagy-károlyi urinók részére szépsikerű és maradtandó emléktű lelkigyakorlatokat tartott a nagybőjt folyamán. Proficiat.

A bajai közönség lélekemelő ünnepségnek volt tanuja március 25.-én. A hágai Mária-kongregáció felszólítására ugyanis a helybeli kongregációk (férfi-, urinó-, képezdei- és gimnáziumi-alakulatok együtt) megtartották a közös békeáldozást és pedig méltó és diszes keretben. *P. Unghváry Antal* tartományfőnök atyánk a kongregációk felkérésére a mi templomunkban 1/28 óraker ünnepélyes misét celebrált, mely alatt megáldoztatta az impozáns csoportban felvonuló kongreganistákat. A szép aktus lélekboldogító hatását sokszorosán fokozta Főatyánk ismert kenetességgel tartott beszéde, mit azért is jólesett hallani a férfiaknak, mivel benne a még mindig kedves és élénk emlékezetben élő alapítójuknak szava csendült meg. Az ünnepség keretében kollegistáinkat a celebráló Főatya felavatta az ifjúsági kangregáció leventéi közé, amíhez és az egész ünnepséghez a gimnáziumi ifjúság pompás énekdarabokkal működött közre. Szentmise után a legméltóságosabb Oltáriszentség kitétele mellett megkérlelő ájtatosság volt, amivel az emlékezetes ünnep befejezést nyert.

† **Halottaink.** Filozófiai tanfolyamunkat súlyos és különleges gyász érte az elmúlt hónapban, amennyiben két nagy és szép reményekre jogosító növendékünk egyazon napon fejezte be földi zarándoklását. A noviciátban szerzett puritán idealizmus hamvas érintetlenségével, a tisztult, a szent franciskánizmus forró megóhajtásával, a kegyelmi élet keresésének kezdőket jellemző nekilendülésével lépték át az élet küszöbét, hogy az efficax desideriumért járó nagy jutalmat megdicsőült rendtársaik között elvegyék. E boldogult testvérek egyike *Huber Henrik* másodéves, és a másika *Bélik Rókus* első éves filozofus. Temetésük nagy és őszinte részvétellel, szeretetsugallta fényvel és gyászpompával feketevasárnap délutánján történt. R. i p.!

Behívás és dispozió. A mult hó folyamán a hadvezetőség katonalelkész teendők végzésére behívta *P. Megla Tibort*, kinek beosztási helye ezidőszerint Pozsony. Az így megüresedett katekétai állásra tartományfőnök atyánk *P. Herr Leót* Budapestre disponálta, egyben *P. Medárd* kommisszáriust a budai ház vikáriusává nevezte ki. Legutóbb pedig *P. Marcellt* hívta be a hadvezetőség Szabadkáról. Rendelteségi helyét nem tudjuk.

A Katolikus Népszövetség 1917—1920 évre *P. Virág Venánc* gyöngyösi népszövetségi igazgatót márc. 29.-én az országos Népszövetség igazgatóságának tagjává kinevezte, melyről őt Rakovszky István népszövetségi elnök hivatalosan értesítette. Gratulálunk.